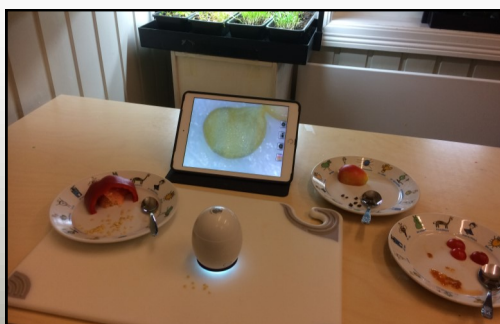

FRA FRØ TIL BRØD

-NYE MULIGHETER ÅPNER SEG....

Prosjektarbeid i et bærekraftig perspektiv ved
avdeling Øra, Ila barnehage 2020/21.

BAKGRUNN FOR PROSJEKTET.

I årsplanen ved enheten vår, vektlegges at vi har et samfunnsansvar for at barn skal bli gode forbrukere som tenker på miljøet. Vi skal bevisstgjøre barna på at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden slik at de tenker kritisk, handler etisk og viser solidaritet i forhold til sine omgivelser. Barna skal gjennom barnehagehverdagen skape sin egen miljøbevissthet basert på bærekraftige holdninger og respekt for miljøet. Ved å knytte dette fokuset til prosjektarbeid, ønsker vi å skape grobunn for nysgjerrighet, kreativitet og mestringsfølelse hos barna. Det er et overordnet mål at prosjektarbeid ved enheten skal ta utgangspunkt i bærekraftig utvikling.

Ved vår avdeling har vi fortsatt å jobbe med temaet "FRA FRØ TIL BRØD", der vi sår, planter, høster og lager mat sammen med barna. Vi har fokus på bærekraftig utvikling i samspill med språk og digitale verktøy. Sentralt hos oss er en undringsprosess der barn og voksne sammen stiller spørsmål og finner svar. Vi arbeider med utgangspunkt i at kunnskap ikke er noe som er, men at kunnskap blir til gjennom en anerkjennende dialog mellom likeverdige deltakere.

Vi valgte å fortsette med samme utgangspunkt som forrige barnehageår, slik at vi bedre kunne se sammenhenger i naturens sykluser, sammen med barna. Slik kan det bli lettere for små barn å etablere en forståelse av, og kunnskap om hvordan hendelser i naturen henger sammen.

Våre digitale verktøy har en sentral plass i arbeidet vårt som tidligere, og vi bruker blant annet mikroskop, pad og gopro kamera.

NYPEBUSKEN I ILADALEN

-et møtested for felles undring .

Barn og voksne har i lang tid undret seg sammen over nypebusken i Iladalen. Vi studerte den ved hjelp av digitale verktøy barnehageåret 2019/20, og vi har fortsatt med å undersøke vekstsyklusen dette året også. Ved hjelp av mikroskop og pad, har vi sett nærmere på kvister, blader, blomster og til slutt bær.

Vi har brukt sansene våre ved å lukte, kjenne og smake. Små barn lærer gjennom å aktivt bruke sansene sine, så det har hatt stor prioritet hos oss. Barna erfarte at det er pigger på greinene, så vi må være forsiktige når vi plukker nyper. Det kan gjøre vondt! Dette ga oss også rom for å fremme empati i barnegruppa, da vi sammen satte ord på hva som skjer om vi kommer bort i piggene, og hvordan vi kan trøste hverandre.

Barna har fått mulighet til å dokumentere prosessen fra sitt eget ståsted ved hjelp av gopro kamera, og med egne ord har de eldste ved avdelingen pekt på hva de har opplevd, og de har delt sine tanker og spørsmål med andre barn og de voksne. God språktrening!

HVA KAN VI LAGE AV NYPER?

Vi plukket ved flere anledninger nyper som vi tok med oss tilbake til barnehagen. Sammen undret vi oss over hva vi kunne lage av nyper, og en av de voksne foreslo nypesyltetøy. De eldste barna samlet seg rundt en pc, og i lys av vår samtid "googlet" vi nypesyltetøy. Vi tenker at dette kan være en tidlig introduksjon i sunt nettvett, som veiledes av voksne som stiller spørsmål til det vi ser og leser. Nypesyltetøy så godt ut, var vi enige i, så vi bestemte oss for å lage syltetøy av nypene. Vi fant fort ut at det var litt av en prosess, og vi fant ut at det tok tid. Lang tid! Små og store gikk i gang med å vaske nypene først, slik at vi kunne rense dem. Inni nypene var det veldig mange frø, og det tok mye tid å få ut alle. Vi var tålmodige og hjalp hverandre. Underveis luktet vi på nypene, og noen smakte også. Det var spennende. Vi ble klare til å begynne å koke nypene til syltetøy. Da syltetøyet var kokt, helte vi det over i gjenbruksglass som vi har samlet på, og vi bakte rundstykker sammen, slik at det ble et godt hjemmelaget måltid med rundstykker og nypesyltetøy. Gjett om vi koste oss!

VI UNDERSØKER NYPEFRØ MED MIKROSKOP.

Nypefrøene ble samlet på gjenbruksglass, og vi tok dem frem når vi hadde lyst til å studere dem nærmere med mikroskopet vårt. Det var spennende å se hvor store de var, og at det så ut som at de hadde noen slags hår på seg. Vi undret oss sammen over det vi så, og vi ventet på tur og delte på mikroskopet. Hver sin gang!

Arbeidet vårt med digitale verktøy speiler rammeplanens føringer som peker på at;

”Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring” (Rammeplanen, 2017, s.44).

VI FINNER BÆR I NÆRMILJØET VÅRT.

Ved avdelingen vår bruker vi ofte nærmiljøet som turområde, og arbeidet vårt er i tråd med rammeplanens føringer, der det pekes på at; *"gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden"* (Rammeplanen, 2017, s.56).

I forbindelse med turer i nærmiljøet har vi plukket bringebær, rognebær og løvetann. På fritiden har barn og voksne plukket blåbær og plommer, som har blitt tatt med til avdelingen. Alt dette har blitt ingredienser i forskjellig matlaging . Ved å samle fra nærmiljøet, har personalet ønsket å vise barna hvordan man kan gjøre seg nytte av det som vokser på trær, busker og på bakken. Slik kan vi også bedre, tenker vi, legge til rette for at barna kan få en forståelse av et samfunn i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng, slik rammeplanen peker på (Rammeplanen, 2017, s.57). Vi viser barna en gammel tradisjon ved å plukke/samle, og vi formidler tanker om å ha "grønt avtrykk", slik at vi bevarer nærmiljøet og vekstene, for å kunne høste igjen senere.

VI LAGER LØVETANNSAFT.

Før sommeren var det mye løvetann i barnehagen og i nærmiljøet vårt. Vi var nysgjerrige, og brukte sansene våre aktivt for å undersøke. Barna beundret den sterke gulfargen som vi så, og vi luktet på blomstene. Barna var ivrige på å plukke. Vår konklusjon var at løvetannen er en vakker blomst, og den endrer farge fra gul til hvit når den er ferdig blomstret og skal spre frøene sine. Frøene blåser lett av sted i vinden. Løvetannen ble den første veksten som vi laget saft av, og vi erfarte at det kan være godt å slukke tørsten med hjemmelaget løvetannsaft når det er sommer og veldig varmt ute.

Oppskrift Løvetannsaft.

Bruk ca. 2 liter løvetannblomster til 1 liter vann. Kok opp løvetannblomster og vann sammen med en appelsin i skiver eller båter. La småkoke i noen minutter. Sil fra blomstene, server saften fortynnet med vann ca. 50/50. Tilsett sukker etter smak .

BLÅBÆRTUREN.

Det var en deilig sommerdag at Pelle sa til Kari.
Nå går vi ut i skauen for det er så mye bær.
Så får vi med oss Lillebror og Kjellemann og Mari.
For det er nok å ta av, det er mange tuer der.
Men vi må ha en plukke-kopp og den må være stor.
Så stormet alle sammen inn i kjøkkenet til mor.
Og Pelle fikk et melkespann og Kari fikk et krus.
Og Mari fikk en melkekopp og Kjell et
kremmerhus.
Så fløy de opp i skauen i en glad og vilter flokk.
Og Lillebror fløy sist og skulle plukke i et lokk.

Alf Prøysen.

VI BAKER OG LAGER SYLTETØY.

Vi baker ofte rundstykker, og hjemmebakke rundstykker smaker godt sammen med hjemmelaget syltetøy. Baking er en aktivitet som barn og voksne setter stor pris på. Barna deles inn i små grupper, og det er i stor grad slik vi arbeider ved avdelingen. Denne arbeidsmetoden kan legge til rette for godt samspill, gode forutsetninger for verbal kontakt og det skaper trygghet. Dette er viktige faktorer for å kunne lære, og for å våge å slippe seg løs og delta. Det er særlig viktig i møte med ny informasjon og i etablering av kunnskap, tenker vi. Det legges til rette for bruk av sansene når vi baker, og vi kan lukte, føle, se og smake. Barna har ofte på gopro kamera når vi baker slik at vi kan dokumentere aktiviteten fra deres ståsted. Det er god språktrening i å formidle for andre hva man har opplevd, i trygge omgivelser der andre mennesker er interessert i dine opplevelser. Vi kan også bygge god selvfølelse ved å arbeide slik. Timelaps dokumenterer hevingen av deigen, og det er spennende å se på og undre seg over. Arbeidet vårt med å lage mat sammen med barna speiler også rammeplanens føringer, som blant annet peker på at;

”Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse” (Rammeplanen, 2017, s.49).

Sammen med barna har vi laget mange forskjellige utgaver av syltetøy. Man kan tenke at syltetøy ikke nødvendigvis er sunn mat for små barn, men vi har valgt å legge vekt på prosessen med å gå på tur for å plukke bær, for så å lage sitt eget syltetøy. Litt søtt på slutten tåler vi.

Oppskrift Blåbær og Bringebærsyltetøy.

Rør sammen blåbær, bringebær og sukker i en kjele. Tilsett den mengden sukker som ønskes.

Kok opp under stadig omrøring til sukkeret har løst seg opp og bærene begynner å slippe saft. La syltetøyet koke på høy varme i ca. 10 minutter mens du rører om av og til. Fjern skummet som danner seg på toppen.

Når syltetøyet begynner å tykne, tar du det av varmen og heller det på varme, rene glass. Skru på lokk og avkjøl helt.

Oppskrift Plommesyltetøy.

Plommene vaskes og deles opp, steinene fjernes.

Kok opp plommer og vann og la det koke til plommene er gjennomkokte og "grøtete" 8-10 min.

Tilsett sukkeret og rør godt. Gi syltetøyet et nytt oppkok, slik at alt sukkeret løses opp.

Fyll syltetøyet over på rene glass. Sett på lokk.

Avkjøl.

VI LAGER EN UNGARSK MATRETT AV PLOMMER.

Vi er et mangfold av barn og voksne ved avdelingen, og en av våre arbeidsmetoder for å gjøre seg bedre kjent med andre land og kulturer, er at vi lager mat med opprinnelse fra land der barn og voksne ved vår avdeling kan ha opprinnelse fra. Høsten 2020 laget vi en matrett med plommer fra Ungarn, og det var en interessant og spennende smaksopplevelse.

Oppskrift på Smoothie med bær.

Rips.

Blåbær.

Bringebær.

Biola med blåbærsmak.

Bland bærene med blender og hell i Biola eller annen syrnet melk.

RUNDE, RARE RULLE RUSK

***Runde, rare Rulle Rusk
raspet rips på Ipsens busk.***

***Ipsen kom og skulle plukke
rips til rørte rips på krukke.***

***Ned i krukken raspet Ipsen
Rulle som en rips blant ripsen.***

***Rund og rød som ripsen selv
ble han syltet samme kveld.***

Andre Bjerke.

VI LAGER FARGER AV BÆR SOM VI KAN MALE MED.

”Gjennom arbeid med kunst, kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk” (Rammeplanen, 2017, s.51).

Ved vår avdeling har vi fokus på dette gjennom hele barnehageåret, og i forbindelse med prosjektet vårt, laget vi farger som vi kunne male med av ulike sorter bær. Slik lærte både vi og barna, å bruke dette som naturmaterialer i forbindelse med formingsaktiviteter.

Vi plukket rognebær, der vi blandet halvparten av bærene med vann og den andre halvdel med zalo for å skape forskjellige nyanser av farger, Vi gjorde likt med blåbær og bringebær. Noen bringebær frøs vi ned, slik at vi kunne ta dem frem og tine dem, slik at vi hadde vår egenlagde røde maling til juleaktiviteter.

Noen rognebær ble også brukt for å dekorere noen av gjenbrukspottene som vi har samlet på, sammen med andre naturmaterialer som vi hadde samlet i forbindelse med turer i nærområdet vårt.

VI KATEGORISERER TRÆR, BLADER, GREINER OG FRØ I BARNEHAGENS UTEOMRÅDE.

Barnehagens uteområde har en variasjon av trær, busker og andre slags grønne vekster. Ved hjelp av appen plantnet, mikroskop, pad og forstørrelsesglass, fikk barn og voksne i oppgave å kategorisere for eksempel blader, bær og frø som vi fant ute på lekeplassen. Barna ble delt i små grupper som samlet og undersøkte det vi fant. De eldste gikk også på tur i nærområdet for å undersøke. Det var interessant å kunne finne ut via appen hvilket tre et blad tilhørte og navnet på treet og annen informasjon. Barna var også nysgjerrige på hvordan bladene så ut i mikroskopet, og vi så mye på rognebærene også. Noen rognebær ble delt i to, slik at vi også kunne se hvordan de så ut inni. Det var mye godt samarbeid mellom barn og voksne, og det var en aktivitet som viste seg å være veldig språkstimulerende, da mange tok mye verbal og non verbal kontakt med andre barn og de voksne. Aktiviteten ble inkluderende, og ga rom for mye sosialt samspill. Vi erfarte også at selv svært små barn er interesserte i å lære om naturen, og de lyttet aktivt til informasjonen som vi delte via appen, og når vi samtalte og undret oss sammen over det vi hadde funnet og det vi så. Arbeidet vårt speiler derfor slik vi vurderer det, enhetens fokus på kunnskap der det pekes på at;

”Kunnskap er ikke noe som er, kunnskap er noe som blir til gjennom en anerkjennende dialog mellom likeverdige deltakere”

(Årsplan 2020).

VI LETER ETTER FRØ OG SMÅKRYP UNDER SNØEN.

Barn og voksne bruker digitale verktøy gjennom hele barnehageåret, og det var derfor naturlig at vi også denne vinteren tok med gopro kamera, pad og mikroskop ut for å lete etter frø og småkryp under snøen og isen. Vi lette i barnehagens uteområdet, og i nærområdet ved Iladalen. Barna fant ulike typer frø som de så nærmere på med mikroskopet, og noen frø ble også med inn, slik at vi kunne fortsette prosessen innendørs over tid. Frøene ble i år som i fjor lagt på gjenbruksglass, slik at barna kan ta dem frem når de ønsker det. I forbindelse med dette tok vi også inn snø som vi med hjelp av timelaps så smelte. Det var spennende, og når snøen var blitt til vann, tok vi frem mikroskop og pad for å lete etter eventuelle småkryp og frø i vannet. Vi fant ingen frø eller småkryp, men noen små kvister, småstein og rester av blader. Barna samarbeidet godt, og det var mye undring og samtale rundt det vi så og erfarte sammen.

KJØKKENHAGEN

Kjøkkenhagen var også dette barnehageåret i sentrum for mange aktiviteter, der vi som tidligere år sådde, plantet og høstet. Engasjementet hos barna i de ulike delene av prosessen var stort, og det var særlig gledelig å se hvordan de eldste ved avdelingen inkluderte og delte sin erfaring og kunnskap om å så og plante med de yngre barna. I forbindelse med dette arbeidet har vi lagt til rette for bruk av mikroskop og pad når vi har undersøkt frø. Barna har hatt på gopro, slik at vi har kunnet dokumentere og samtalt med dem i etterkant om det de har erfart. Ved noen anledninger tok vi også frem undersøkelseskameraet, slik at vi kunne se røttene på de vekstene vi hadde plantet ute. Vi har laget et variert utvalg av matretter med utgangspunkt i det vi har høstet fra kjøkkenhagen, og høydepunktene dette året var nok gulrotmuffins, gulrotsuppe, spinatsuppe og nok en gang våre hjemmebakte spinatsnurrer. Da vi laget gulrotmuffins var vi i oppstartsfasen til et nytt barnehageår, og noen av de eldste barna ved avdelingen foreslo gulrotmuffins og vi gikk for tanken. Vi lagde vennskaps muffins til de nye vennene våre, i tråd med arbeidet vårt knyttet til vennskap og relasjonsbygging i barnehagen. Vi tar vare på andre mennesker. Det er viktig miljøarbeid!

SPINATSNURRER.

Vi har tradisjon for å lage spinatsnurrer, og dette barnehageåret ble ikke noe unntak. Dette er en sosial og inkluderende aktivitet, der vi får brukt noe av spinaten som vi dyrker gjennom hele året.

Oppskrift på spinatsuppe:

- 1 ss olivenolje
- 300 g spinat
- 8 dl vann
- 2 stk grønnsakbuljong (terning)
- 50 g finsnippet purre
- 1 dl crème fraîche original.
- 0,5 ts salt

OPPSUMMERING AV PROSJEKTET.

Årets prosjektarbeid bygget videre på prosjektet som vi startet høsten 2019. Bakgrunnen for at vi valgte å fortsatt ha samme fokus var slik vi beskrev innledningsvis, at vi ønsket mer tid og mulighet til å fordype oss i dette temaet, slik at vi over tid bedre kunne se sammenhenger i naturens sykluser sammen med barna, og forhåpentligvis danne et grunnlag for å bedre se og forstå variasjoner. I forbindelse med dette har vi med bakgrunn i rammeplanens føringer, aktivt søkt ut i og brukt nærmiljøet vårt slik vi hadde planlagt, og vi ser i dag en barnegruppe med god tilknytning til nærmiljøet sitt. Barna husker og kan i stor grad gjenfortelle hvor vi finner for eksempel nyper eller bringebærbusker. Det har også på bakgrunn av dette vært lagt til rette for mye spennende undring, og gode samtaler, der vi har lyttet aktivt og stilt spørsmål til hverandre.

Vi har også erfart hvordan vi kan bruke bær som utgangspunkt for å lage farger som vi kan male med, og vi har ved flere anledninger brukt naturen og nærmiljøet vårt som inspirasjonskilde i forbindelse med formingsaktiviteter. Barn og voksne har i fellesskap også denne gang høstet et rikt utvalg av grønne vekster fra minidrivhusene innendørs og i kjøkkenhagen ute, som i varierende grad har funnet veien til grytene våre.

Digitale verktøy hadde i år som tidligere en sentral plass i arbeidet vårt, og ga både barn og voksne inspirasjon til å undersøke underveis i prosjektet, samtidig som de også var sentrale faktorer i dokumentasjonsarbeidet ved avdelingen. Barna har aktivt brukt pad og digitalt mikroskop, og vi har brukt gopro kamera for å filme i forbindelse med aktiviteter og undersøkelser. Turer i nærmiljøet var også en sentral arena for denne arbeidsmetoden, og barna har med filmene som bakgrunn gjenfortalt og satt sine egne ord på opplevelser knyttet til dette. Denne arbeidsmetoden har i lang tid vært en viktig kilde for å løfte frem barnas egen stemme, og er et viktig verktøy i arbeidet med å bygge demokrati, slik vi vurderer det.

Når vi til slutt skal gi en siste og generell oppsummering av prosjektet, mener vi å se at vi også i stor grad har imøtekommet rammeplanens føringer som blant annet peker på at;

"Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper" (Rammeplanen, 2017, s.52).

Deltakere i prosjektet ved avdelingen vår barnehageåret 2020/21.

ISA

SZIDI

NATASHA

MATHIAS

MAIA

EYRA

ADEM

EVEN

THEON

EBBA

MARY KATE

INGRID

GUSTAV

JULIUS

ANITA

ALIS SANDRA

FRIDA

TROND EINAR

